

Groen & Doen

Kan een gaai een eikel op prikkeldraad bevestigen?

Hero Moorlag

Soms zie je in de natuur iets dat je nooit eerder hebt gezien. Na al die jaren van struinen door bos en veld, inventariseren van vogels en het posten bij dassenburchten is daar zomaar iets nieuws. Op een ochtend besloot ik niet dóór het Kremboongbos te lopen, maar er omheen, over het noordelijke weiland langs het bos richting de Nieuwe Wijk. Plotseling bleef ik verbaasd staan. Op het prikkeldraad waren vrij stevig twee eikels geprikt. Niet eerder gezien. Wie doet dat, vroeg ik me af. Grauwe klauwier en klapekster zijn in Nederland de enige vogels die een muis of een kever op prikkeldraad of de doorn van een braamstruik prikken. Ze hebben op dat moment genoeg gegeten en leggen een voedselvoorraad aan. Maar een eikel? Dat lijkt me voor een vogel een hele toer.

De foto's van de eikels op prikkeldraad rondgestuurd aan natuurvrienden. Bart Pijper uit Stuifzand reageerde. Hij had op internet drie meldingen gevonden van eikels op prikkeldraad, onder meer een geval aan de rand van de Doorwerthse Heide. De foto bleek identiek aan die van mij. De vinder stond eveneens voor een raadsel. Een eek-

hoorn verzamelt in het najaar veel eikels, beukenootjes en hazelnoten. Hij verstopt ze in de grond of legt voorraadnesten aan in bomen. Sommige muizen verzamelen eveneens noten. Maar het lijkt niet waarschijnlijk dat deze zoogdieren op prikkeldraad balancerend een eikel stevig op een prikkel kunnen bevestigen. Je kunt aan een grap denken. Iemand heeft twee eikels op het prikkeldraad gedrukt. Zou kunnen, ware het niet dat op deze plek naast het Kremboongbos vrijwel nooit iemand komt. Als toezichthouder namens Stichting Het Drentse Landschap loop ik hier twee of drie keer per jaar. Even dacht ik dat een stro-

per wellicht een teken heeft achtergelaten, een aanwijzing dat hier reeën in het bos liggen. Er staan veel eiken in het Kremboongbos. Het lijkt me

echter sterk dat een vallende eikel precies op het prikkeldraad terecht komt en ook nog vast blijft zitten. Daarbij komt dat het in dit geval om twee eikels ging, ongeveer 30 centimeter uit elkaar. Blijft over: het werk van een kraaiachtige.

Ongekend mastjaar

Mastjaren zijn jaren met een overvloed aan bessen, hazelnoten, kastanjes, beukenootjes en eikels. Wilde varkens krijgen het jaar erop

Een rijpe eikel stevig bevestigd op prikkeldraad.

Hero Moorlag

Gaai, vroeger Vlaamse gaai.

Hero Moorlag

meer jongen, eekhoorns en muizen leggen meer voorraden aan en gaaien vliegen af en aan met eikels in de snavel. In de nazomer van 2015 werd al duidelijk dat een mastjaar in het verschiet lag. In de herfst regende het eikels. Wie over de weg door het Spaarbankbos reed, hoorde de eikels op de auto vallen. De bosbodem lag bezaaid, voer voor kraaiachtigen. Vooral zwarte kraai en gaai houden van rijpe eikels. De gaai is een echte verzamelaar. Hij staat erom bekend dat hij eikels in het bos verstopt en ze altijd weer kan vinden, zelfs als er sneeuw ligt. Hij onthoudt markante punten en vliegt in rechte lijnen van punt naar

punt. Tot in januari waren gaaien bezig met verzamelen. Ook nu liggen nog overal bruine rijpe eikels in het bos. Maar nou dat prikkeldraad. Een gaai is instaat op strakgespannen prikkeldraad te balanceren. Om een eikel op een prikkel te bevestigen, zal hij zijn snavel en één poot moeten gebruiken. Niet ondenkbaar, maar ik zou het graag eens willen zien. Kraaiachtigen zijn handig. Een zwarte kraai bij ons in de tuin trok in de boom het netje met pinda's op met zijn snavel, hield het met één poot vast en haalde de ene na de andere pinda eruit. Nou graag uw mening over de eikels op prikkeldraad.

Winterbloeiers in Vlindertuin en langs N48

Winter is de tijd van rust in de natuur, een tijd van lage temperaturen en van bladloze slaap voor bomen en struiken. Toch zijn er planten die niet alleen groen blijven maar zelfs in de winter, wanneer de temperaturen maar een poosje boven nul zijn, ook gaan bloeien. Madeliefje, paardenbloem, parse dovenetel en tuinviooltje zijn voorbeelden van diehards die niet om een beetje kou geven. FLORON, de landelijke organisatie van onderzoek naar planten, organiseert al enkele jaren de zogeheten eindejaarsplantenjacht. Iedereen mag in zijn eigen omgeving kijken welke planten nog in bloei staan tussen kerst en oud en nieuw en dat doorgeven aan FLORON. Vorig jaar was het geen strenge winter en uit het hele land kwamen meldingen van meer dan 300 plantensoorten die nog bloeiden of al bloeiden. Dit jaar was het nog gekker. Door de extreem hoge temperaturen in december stonden enorm veel planten in bloei. Ruim 800 deelnemers hebben op meer dan 1600

plekken naar bloeiende planten gezocht en het resultaat is dat er ruim 750 soorten planten, heesters en bomen in bloei zijn gevonden. Een duizelingwekkend resultaat wanneer je bedenkt dat er in Nederland zo'n 1700 soorten zijn. Van bijna de helft van die plantensoorten stonden dit jaar dus exemplaren midden in de winter in bloei. Zou er dan toch iets in het klimaat veranderen?

Zuidwolde

In Zuidwolde is op twee plekken gezocht. Eerst in en om de Vlindertuin op het volkstuintencomplex, waar in een uur 44 bloeiende soorten werden aangetroffen. Soorten als fluitenkruid, scherpe en kruipende boterbloem, grote ereprijs en steenraket horen normaal niet in de winter te bloeien. Daarnaast waren ook sommige cultuurgewassen uitbundig in bloei zoals overgebleven broccoli, rucola en Chinese kool en in de achtertuin bloeiden de kerria en de rhododendron al. Aan de andere kant

Dagkoekoeksbloem met kerst in bloei.

Joop Verburg

van het dorp ligt tegen de N48 het nieuwe deel van het Vlinderrommetje, de Idylle, en ook daar zijn we gaan zoeken naar vroegbloeiers. We vonden 27 wilde plantensoorten in bloei waarvan er 11 niet bij de Vlindertuin gevonden waren. Bij elkaar vonden we dus op twee plekken in Zuidwolde 55 wilde plantensoorten in bloei met kerst! Mooie soorten bij de Idylle waren knoopkruid, wilde

peen, rode klaver en reukloze kamille. Opmerkelijk was dat je ook nog steeds insecten kon zien, die op de nectar afkwamen en dat er ook vruchten gevormd werden bij sommige soorten zoals klein kruiskruid, herderstasje, spurrie en hoornbloem. Midden in de winter!

Joop Verburg,
Natuurvereniging Zuidwolde

RUINEN

Ganzen bij zonsopkomst

Zondag 24 januari om 8.00 uur houdt IVN-Hoog-

veen een ganzen-excursie in het Dwingelderveld. Tegen de ochtend verplaatsen ganzen zich, een spectaculair moment. Start: Bezoekerscentrum, Benderse 22. De zon komt op om 8.30 uur. Deze excursie gaat alleen door bij helder weer.

► Aanmelden op de IVN-site

beleef de natuur!

RUINEN

Speurtochten

Vanwege de herinrichting van Bezoekerscentrum Dwingelderveld, Benderse 22, is er nu maar een kleine informatieruimte open. Op woensdag, zaterdag en zondag is iedereen hier van harte welkom van 10.00 tot 16.00 uur. Er zijn diverse speurtochten voor alle leeftijden, bijvoorbeeld de speurtocht Dierenmanieren. Tijdens deze speurtocht leer je hoe dieren overleven.

► Voor kinderen van 6 tot 10 jaar

Het Drentse Landschap

ASSEN

Roffelende spechten

Zaterdag 16 januari om 14.00 uur. Hoor je al roffelen, hakken en kloppen? Kom mee op spechten-ontdektocht in het Asserbos. Samen komen we meer te weten over de specht. We maken een spechtenknutsel om mee naar huis te nemen. Kosten: gratis voor leden van het WNF, Kids for Animals en Het Drentse Landschap. Anderen betalen 2 euro.

► Informatie en opgave kan via k4nature@gmail.com. Start: het nieuwe Duurzaamheidscentrum Assen, Bosrand 2.

DROUWEN

Bedrijfsuitje

Onvergetelijke belevenis ver van de dagelijkse drukte. De boswachter neemt je mee op een avontuurlijke struintocht. Vanaf tien personen.

► Voor een bedrijfsuitje op maat neem je contact op met Buitencentrum Boomkroonpad, telefoon 0592-377305.

